

A Fővárosi Ítéltábla a dr. felperes neve (felperes címe) felperesnek, a **jogtanácsos** által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű, a **II. rendű alperesi képviselő** (II.rendű alperes címe) által képviselt II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. november 11. napján meghozott 21.P.21.567/2011/80. számú ítélete ellen a felperes részéről 81. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg I. rendű alperesnek 500.000 (Ötszázezer) forint másodfokú perköltséget, továbbá térítsen meg az államnak a I.rendű alperes neve felhívására 2.500.000 (Kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

I. rendű alperes 2008. március 19-én 10 óra 05 perckor rendelte el a felperes őrizetbe vételét a Be. 127. § (1) bekezdése alapján a Btk. 310. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés szerint minősülő, az adóbevételt különösen nagymértékben csökkentve elkövetett adócsalás büntette és más bűncselekmények megalapozott gyanúja miatt **ügyszámon** folyamatban lévő büntetőügyben. 2008. március 20-án délelőtt dr. **P.J.** a felpereshez be kívánt jutni annak érdekében, hogy felperes az ügyvédi meghatalmazást aláírja. Az őrség tájékoztatta az ügyvédet, hogy erre nincs lehetőség, a meghatalmazást közvetlenül a nyomozást folytató szervhez kell benyújtani. 2008. március 20-án délután dr. **P.J.** ügyvéd **a V.** Osztályán megjelent, átadott egy dr. felperes neve névaláírást tartalmazó, 2008. március 20-án kelt ügyvédi meghatalmazást. I. rendű alperes ekkor tájékoztatta dr. **P.J.**-t az előzetes letartóztatás ügyében tartandó meghallgatás időpontjáról. Felperes névaláírást azonban kétségesnek ítélte, ezért ennek vizsgálatára 2008. március 20. napján igazságügyi írásszakértőt rendelt ki. Felperes részére védőként először dr. **S.J.** ügyvédet rendelte ki, aki még ugyanezen a napon kérte felmentését, ezért 2008. március 20-án I. rendű alperes, dr. **S.J.** ügyvéd kirendelését a Be. 48. § (6) bekezdése alapján visszavonta. Ezt követően I. rendű alperes a felperes részére **ügyszámú** határozatával dr. **P.A.** ügyvédet rendelte ki, egyben tájékoztatta a terheltet arról, hogy a kirendelés ellen jogorvoslatnak nincs helye, de a terhelt indokoltan más védő kirendelését kérheti. A kirendelt igazságügyi írásszakértő a 2008. március 21-én kelt írásszakértői véleményében megállapította, hogy a 2008. március 20-án kelt meghatalmazáson lévő névaláírás nem a felperestől származik. A **bíróságon** a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés elrendelése tárgyában, 2008. március 21-én 9 óra 45 perckor kezdődő ülésen a felperes és dr. **P.A.** kirendelt védő, valamint az ügyben még őrizetben lévő további gyanúsítottak

megjelentek. Az ülésen megjelent dr. **P.J.** ügyvéd is, aki közölte, hogy ő a felperes meghatalmazott védője. II. rendű alperes ekkor tájékoztatta a bíróságot, hogy dr. **P.J.** részére adott meghatalmazáson nem a felperes aláírása szerepel, ezt a rendelkezésére álló írásszakértői véleménnyel támasztotta alá. Az eljáró bíró megállapította, hogy a kirendelt dr. **P.A.** ügyvéd, mint védő a tárgyaláson jelen van, felszólította dr. **P.J.**-t a tárgyalóterem elhagyására. Az ülésen a felperes a személyes adataira, személyi kapcsolataira nem kívánt nyilatkozni, az ügyben nem tett vallomást. Az ügyész fenntartotta a kényszerintézkedés elrendelésére irányuló indítványát. dr. **P.A.** kirendelt védő úgy nyilatkozott, hogy az összes bizonyítékot nem ismerheti, a felperes előzetes letartóztatása nem indokolt, a házi őrizet elrendelése elegendő. Ezt követően a felperes és dr. **P.A.** kirendelt védő elhagyta a tárgyalótermet, a bíróság az ügyben a többi gyanúsított külön-külön történő meghallgatását foganatosította, míg felperes a bíróság zárt folyosóján tartózkodott. Felperes hozzátartozója a felperes őrizetbe vételéről dr. **K.P.** ügyvédet is tájékoztatta, aki a **bíróságon** megjelent. A bíróság folyosóján a meghatalmazásra a felperes a nevét ráírta, majd a meghatalmazást az egyik nyomozónak átadta, ezt követően a helyszínről eltávozott.

A **bíróság ügyszámú** végzésével az adóbevételről különösen jelentős mértékben csökkentő adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt, a **V. Osztályán ügyszám** alatt folyamatban lévő ügyben, a felperes és másik négy gyanúsított előzetes letartóztatását, az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozandó határozatáig, legfeljebb azonban 2008. április 21-ig napjáig elrendelte. A végzés kihirdetése előtt dr. **P.A.** távozott, a kihirdetést követően felperes bejelentette, hogy megalapozatlanság miatt az ellen fellebbezéssel él. A Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését 2008. április 1. napján kelt **ügyszámú** végzésével helybenhagyta.

Az előzetes letartóztatást a **B.** 2008. július 21., 2008. szeptember 21., 2008. december 21., 2009. március 21. napjáig, majd 2009. május 21. napjáig meghosszabbította. A Fővárosi Bíróság **ügyszámú** határozatát a Fővárosi Ítéltábla **ügyszámú** végzésével megváltoztatta, felperes előzetes letartóztatását megszüntette, elrendelte a felperes azonnali szabadlábra helyezését, egyben házi őrizetét azzal, hogy az legfeljebb 2009. május 21. napjáig tarthat. A házi őrizet tartamát 2009. július 21. napjáig, majd 2009. október 21. napjáig ismételten meghosszabbította a bíróság. Ezután a **bíróság ügyszámú** végzésével a házi őrizetet megszüntette, felperes előzetes letartóztatását rendelte el 2009. október 25. napjáig. A felperes előzetes letartóztatását a bíróság végül 2011. július 5. napján szüntette meg.

dr. **P.J.** ellen a Pesti Központi Kerületi Bíróságon **ügyszámon** büntetőeljárás volt folyamatban. A bíróság 21. sorszámú ítéletében megállapította, hogy dr. **P.J.** bűnös a Btk. 276. § szerint minősülő magánokirat-hamisítás vétségében. A Fővárosi Bíróság 2011. december 21-én hozott másodfokú végzésével a Pesti Központi Kerületi Bíróság elsőfokú ítéletét helybenhagyta, majd a Kúria **ügyszámú** végzésével az első- és másodfokú bíróság végzését hatályában fenntartotta.

Felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. és a II. rendű alperes megsértette a védelemhez való jogát, amivel kárt okozott. Kérte, hogy a bíróság egyetemlegesen kötelezze az I. és II. rendű alperest 50.000.000 forint kártérítés megfizetésére. Előadása szerint 2008. március 21-én I. és II. rendű alperes alkalmazottai megfosztották a Be. 5. § (1) bekezdésében meghatározott védelemhez való jogától. I. rendű alperes 2008. március 19-én történő házkutatáskor felperest őrizetbe vette, felperes 2008. március 20-án meghatalmazást adott dr. **P.J.** ügyvédnek, akit 2008. március 21-én I. rendű alkalmazottai először fizikailag megakadályozták a **B.** zárt folyosójára történő bejutásban, majd dr. **P.J.**-t az eljárásból kizárták. A Be. 45. § (1) bekezdés g) pontja alapján a jogi képviselőt nem lehetett volna kizárni. dr. **K.P.** ügyvéd is megjelent, akit szintén meghatalmazott a védelme ellátására, átadta a

meghatalmazását, de I. rendű alperes **K.P.**-t elzavarta a Be. 47. § (2) bekezdése ellenére. A Be. 48. § (1) bekezdése alapján, a kirendelt védő kirendelését vissza kellett volna vonni, ezt I. és II. rendű alperesek megakadályozták. Dr. **P.A.** ügyvéd kezdő, kevés gyakorlattal rendelkező jogász, akivel a felperes az ülés előtt találkozott először, ezért személyes körülményeiről, az adott ügyről nem tudott semmit. dr. **P.A.** baráti kapcsolatban állt az I. rendű alperes pénzügyi nyomozóival. Felkészületlensége, szakszerűtlensége okán a bírósági ülésen a felperes védelmében összesen csupán három szót mondott. II. rendű alperes bár tanúja volt, hogy I. rendű alperes alkalmazottai dr. **K.P.**-t elzavarták, de nem intézkedett a törvényes eljárás biztosítása érdekében. Az ülésen nem nyilatkoztatta felperest dr. **P.J.** ügyvédi meghatalmazásával kapcsolatban. Felperes 2008. március 21-től 2011. július 5. napjáig, azaz 36 hónap és 6 nap alatti időszakban a jövedelmétől elesett. Nyilatkozata szerint, a **Iroda** vezetőjeként havi 2.500.000 - 3.000.000 forint bevétele volt, amelyből levonta az igazolt kiadásokat. Kiemelte, hogy I. és II. rendű alperes megfosztotta őt a hatékony védekezéshez fűződő jogától, nem gondoskodott a szabad védő választásához való jogáról, meghatalmazott védővel való korlátozásmentes kapcsolattartásáról, és elzárta attól, hogy a meghatalmazott védője képviselje.

II. rendű alperes a 11/2003. (ÜK.7.) LÜ. Utasítás 11. § (1) bekezdése szerint az általa végzett eljárási cselekmények, az általa tett intézkedések és a hozott határozatok megalapozottságáért és törvényességéért felelős. A **B.** a meghatalmazott védő hiányában kirendelt védő felkészületlensége és szakszerűtlensége miatt rendelte el az előzetes letartóztatását, személyes szabadságtól megfosztva, ezért a felperes nem tudta biztosítani a felesége, a kiskorú és a nagykorú, felsőfokú tanulmányokat folytató gyermeke anyagi ellátását. Az előzetes letartóztatás alatt a Fővárosi Bíróság az általa lakott lakás kiürítésére kötelezte, a gépkocsiját eltulajdonították, jogtanácsosi irodáját működésképtelenné tették. Utalt arra, hogy az okozott kár mértékének a megállapításakor az előzetes letartóztatás elrendelésének időszakától indult ki. Az őt ért anyagi kár összegét növeli a közeli hozzátartozókat ért megrázkódtatás.

I. rendű alperes a kereset elutasítását, felperes perköltségben való marasztalását kérte. Utalt arra, hogy a házi őrizet az előzetes letartóztatás elrendelése és foganatosítása miatt a Be. 580. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben helye van a kártalanításnak, melyet a Magyar Állam alperessel szemben lehet érvényesíteni. A kártérítés négy konjuktív eleme azonban nem áll fenn. Alaptalanannak tartotta felperes azon hivatkozását, hogy elesett a megfelelő védelemtől, amely közrehatott a felperes előzetes letartóztatásának elrendelésében, mivel dr. **P.J.** ügyvéd a hamis meghatalmazás miatt a felperes védelmében nem járhatott el. I. rendű alperes védő kirendeléséről gondoskodott dr. **P.A.** személyében. dr. **K.P.** ügyvéd a tárgyaláson nem jelent meg, ennek tényét a tárgyaláson felvett jegyzőkönyv tanúsítja. A meghatalmazás a tárgyalást követően, de még a bíróság épületében került aláírásra. Nem felel meg a valóságnak, hogy az alperes nyomozói dr. **K.P.**-t elzavarták volna és ezzel a védekezés lehetőségétől megfosztották a felperest. Dr. **K.P.** az érvényes meghatalmazás birtokában a nyomozás további szakaszában a felperes védőjeként eljár, ezért került dr. **P.A.** kirendelésének visszavonására sor. Az, hogy a védelem nem volt kellően hatékony és eredményes, a felperes szubjektív megítélésén alapul. Érvelése szerint, a kirendelt védelem megfelelő voltát az is alátámasztja, hogy a felperes által meghatalmazott védők eljárása alkalmával is meghosszabbításra kerültek kényszerintézkedések. I. rendű alperes törvényi kötelezettsége csupán a felperes részére a védő kirendelésében állt, melynek eleget tett. Így felperesnek a védelemhez való joga nem sérült. Vitatta, hogy az eljárás és a felperes hosszú ideig tartó előzetes letartóztatása között közvetlen okozati összefüggés áll fenn. Vitatta, hogy a felperes és házastársa között a lelki egység ennek kapcsán megsérült. Vitatta a felperes kiskorú

gyermekének lelki megpróbáltatásait, a felperes hozzátartozóinak anyagi ellehetetlenülését. Vitatta a kár bekövetkezését és összegét.

II. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Utalt arra, hogy a **bíróság** által elrendelt előzetes letartóztatás, a II. rendű alperes sérelmezett magatartásával nem áll okozati összefüggésben. A 2008. március 21-én tartott ülésen a bíróságnak dr. **P.J.** védő kizárásáról kellett döntenie. Az ügyvédi törvény szerint, a meghatalmazást a meghatalmazónak és az ügyvédnek saját kezűleg kell aláírnia. A meghatalmazáson az ügyvéd írta alá a felperes nevét, melyet büntetőbíróság jogerős ítélete támaszt alá. A felperesnek nem sérült a védelemhez való joga, hiszen I. rendű alperes részére védőt rendelt ki. A Be. 47. § (2) bekezdése szerint a védőnek a meghatalmazást ahhoz a hatósághoz kell benyújtani, amely előtt a meghatalmazás időpontjában a büntetőeljárás folyamatban van, azaz a felperes az előzetes letartóztatás elrendeléséről tárgyaló bírónak is átadhatott volna egy általa aláírt meghatalmazást a kiválasztott védőnek, de ilyen meghatalmazást a felperes a bírónak nem adott át, holott dr. **P.J.** a tárgyalóteremben megjelent. Az ügy ura a bíró volt, az eljárásjogi helyzetben neki kellett döntenie, nem a jelenlévő ügyésznek. Vitatta a kereset összegezését, a felperes által állított kár és a sérelmezett magatartás közötti összefüggést.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 1.700.000 forint perköltséget, míg a le nem rótt 864.000 forint kereseti illetékről akként rendelkezett, hogy azt az állam viseli. A keresetről a Be. 5. § (1), (2), (3), (4) bekezdései, a 44. § (1)-(2) bekezdései, 46. § a) pontja, 47. § (1) és (2) bekezdése, 48. § (1), (4), (5) bekezdése, 50. § (1) bekezdése, a 11/2003. LÜ. utasítás 11. § (2) bekezdése, 21. § (4) bekezdése és a Be. 117. § (1) bekezdése felhívásával, illetőleg a Btk. 349. § (1) bekezdése, 339. § és 340. § (1) bekezdésének felhívásával határozott.

Rögzítette, hogy sem I., de II. rendű alperes sem fosztották meg a felperest a védelemhez kapcsolódó jogától. A Pesti Központi Kerületi Bíróság **ügyszámon** első fokon hozott, majd jogerőre emelkedett ítélete egyértelműen igazolja, hogy dr. **P.J.** ügyvéd 2008. március 20-án a meghatalmazást a felperes nevében, saját kezűleg írta alá. Az alakilag hamis magánokirat pedig a Pp. 196. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt előírásnak nem felelt meg, így módon a Be. 44. § (1) bekezdése alapján, dr. **P.J.** a felperes védőjeként 2008. március 21-ei kényszerintézkedés elrendelése tárgyában tartott ülésen nem járhatott el. Ezt II. rendű alperes a tárgyaláson kellően igazolta, az eljáró bíró kérte fel dr. **P.J.**-t a távozásra, meghatalmazás hiányában a Be. 45. § (3) bekezdése alapján a kizárásról határoznia nem kellett. dr. **P.J.**, dr. **K.P.** vallomását értékelve, azt állapította meg, hogy dr. **K.P.** akkor érkezett meg a bíróság folyosójára, amikor dr. **P.J.**-t a bíróság már felkérte a tárgyalóterem elhagyására és a felperes meghallgatása is befejeződött. Dr. **K.P.** arról nem nyilatkozott, hogy a felperes a tanú által aláírt és a nyomozónak átadott ügyvédi meghatalmazást mikor és hogyan írta alá. Az ülésre nem kívánt bemenni, a bíróság folyosójáról pedig önként távozott. A felperest a tárgyaláson dr. **P.A.** kirendelt védő képviselte, a Be. 44. § (1) bekezdése és 48. § (1) bekezdésére tekintettel így módon az I. és II. rendű alperes jogellenes magatartást nem tanúsított, mert a felperes részére a védelemhez fűződő jogot biztosította.

Álláspontja szerint a perben nem nyert bizonyítást, hogy az előzetes letartóztatást dr. **P.A.** felkészületlensége okozta, mert felperes maga adta elő, hogy dr. **P.A.**-t nem kívánta felvilágosítani. Felperes, aki korábban büntetőbíróként és ügyvédként is dolgozott, a meghallgatáson a büntetőeljárásban biztosított jogával élve a személyes körülményeire és az ügyére vonatkozóan nem nyilatkozott, vallomást tenni nem kívánt. Ezáltal a Ptk. 340. § (1) bekezdésében foglalt kárenyhítési kötelezettségének sem tett eleget.

Az elsőfokú bíróság emellett azt is kifejtette, hogy felperes az őt ért kár összegét sem bizonyította. Hivatkozása szerint, a jogtanácsosi iroda működésének

megszűnését igazoló okiratok lefoglalásra kerültek, de a személyi jövedelemadó bevallásainak beszerzését nem indítványozta, mert előadása szerint, hazudott és csalt amikor a jövedelmi igazolásokat benyújtotta az I. rendű alpereshez, az nem a valós jövedelmét tükrözi. A jövedelemkiesés azért sem megalapozott kártérítési igény, mert 2008. március 21-től a **bíróság** rendelte el a felperes előzetes letartóztatását. Ezt követő időszakban a bíróságok a felperes előzetes letartóztatását 2009. április 21-ig folyamatosan meghosszabbították, majd ezen időponttól 2009. szeptember 14-ig házi őrizetben volt, melynek megszüntetésére 2009. szeptember 15-én került sor. Ezen időszakban a felperest ért, összecszerűségben nem bizonyított jövedelemveszteség, semmilyen okozati összefüggésben nem állhat I. rendű és II. rendű alperesi magatartással. Rámutatott, hogy a Pp. 123. §-ára figyelemmel, megállapítási kereset előterjesztésének nem volt helye. Fentiekre tekintettel a keresetet elutasította, a felperest perköltségben marasztalta.

Az ítélet ellen felperes terjesztett elő fellebbezést. Azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet változtassa meg és a keresetnek adjon helyt, kötelezze alpereseket a perköltség megfizetésére. Kifejtette, hogy a kártérítés összecszerűsége azért nem igényel további bizonyítást, mert az eljáró hatóságok személyiségének értékét az óvadék összegében, 50.000.000 forint összegben határozták meg. Ugyan ennek befizetésére nem került sor, ez irreleváns, mert a személyi szabadságának ellenértékét ez az összeg testesítette meg.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta, perköltség megállapítása mellett fenntartotta az elsőfokú eljárás során felhozott jogi érveit azzal, hogy az elsőfokú bíróság által kifejtett jogi állásponttal maradéktalanul egyetértett.

II. rendű alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a helyes tényállás alapján, abból levont okszerű jogi következtetéssel, helyes indokollással az alkalmazott jogszabályok megjelölésével megalapozottan utasította el a keresetet. Ennek megváltoztatására alapot adó körülmény nincsen.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság az eljárása során széles körű bizonyítást folytatott le, felperes személyes meghallgatását követően tanúbizonyítást foganatosított, beszerezte a felperes előzetes letartóztatásával összefüggésben keletkezett **bíróság ügyszámú** ügy iratait. Az eljárás során ekként rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helytállóan állapította meg a tényállást, az abból levont jogi következtetéseivel, érdemi döntésével is egyetértett a Fővárosi Ítéltábla.

Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásánál helyesen hívta fel a Ptk. 349. § (1) bekezdését és a Ptk. 339. § (1) bekezdését, mert a felperes keresetét közigazgatási jogkörben okozott kár jogcímén érvényesítette. A rendelkezésre álló bizonyítékokat értékelve az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, majd helytállóak voltak az abból levont jogi következtetése is.

A Ptk. 349. § (1) bekezdése értelmében közigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár rendes elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy a Ptk. 349. § (1) bekezdése speciális kárfelelősségi forma, az e körben keletkezett kár megtérítésének feltételeihez a Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglalt általános és a Ptk. 349. § (1) bekezdésében foglalt különös feltételek együttes fennállását is igazolni

kell. Államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének egyik speciális feltétele, hogy a kárt államigazgatási jellegű tevékenységgel okozzák, a károkozásnak az államigazgatási szerv közhatalmi szerepével kell kapcsolatban lennie, a közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező, intézkedő tevékenységgel illetőleg ennek elmulasztásával kell összefüggésben állnia (PK 42. számú állásfoglalás a) pontja).

Kétségtelen, hogy I. és II. rendű alperes felperes által sérelmezett tevékenysége közhatalom gyakorlásával összefüggésben állt. I. rendű alperes nyomozati cselekményei a 2008. évben hatályban volt Be. 36. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt törvényi felhatalmazáson alapultak, míg II. rendű alperes a Be. 130. § (1) bekezdés szerint indítványozta vádemelés előtt a felperes vonatkozásában az előzetes letartóztatás elrendelését, az ülésen ezzel összefüggésben volt jelen, indítványáról a Be. IX. fejezet VI. cím alatt szabályozott eljárás alapján a Be. 207. § (2) bekezdés a) pontja szerint a nyomozási bíró döntött. A perben az sem volt vitás, hogy felperes számára a védő kirendelésével összefüggésben a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőség nem állt rendelkezésre, mivel a védő kirendelésével szemben a Be. 48. § (5) bekezdése alapján jogorvoslatnak nincs helye.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Felperes bizonyítási kötelezettsége abban állt, hogy I. és II. rendű alperes jogellenes eljárási cselekményeit, illetve mulasztásait, a felperesi kárt és ezek között fennálló okozati összefüggést igazolja.

Az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a rendelkezésre álló iratok I. és II. rendű alperesek jogellenes magatartását nem támasztják alá.

A Be. 44. § (1) bekezdés alapján védőként meghatalmazás vagy kirendelés alapján ügyvéd, illetőleg külön törvényben foglalt feltételek esetén európai közösségi jogász járhat el. A Be. 47. § (1) bekezdés szerint védőt elsősorban a terhelt hatalmazhat meg. Meghatalmazást a terhelt törvényes képviselője vagy hozzátartozója, külföldi állampolgár terhelt esetén hazája konzuli képviselője is adhat. A meghatalmazásról a terheltet értesíteni kell. A (2) bekezdés szerint a meghatalmazást ahhoz a bírósághoz, ügyészhez, illetőleg nyomozó hatósághoz kell benyújtani, amely előtt a meghatalmazás időpontjában a büntetőeljárás folyamatban van. A meghatalmazott védő a meghatalmazás benyújtását követően gyakorolhatja eljárási jogait.

A megbízási szerződés a polgári jog általános szabályai szerint a megbízó és a megbízott között jön létre. A megbízás általában értelemszerűen mindenkinek a saját ügyében való eljárásra vonatkozhat. A büntetőeljárás speciális sajátosságaiból adódóan azonban a terhelt olykor fizikailag korlátozva van a védője megválasztásában, ezért a Be. 47. § (1) bekezdése erre felhatalmazza a terhelt nagykorú hozzátartozóját is. Meghatalmazás a büntetőeljárás során bármikor adható. Meghatalmazást azonban minden esetben annál a hatóságnál kell benyújtani, ahol az eljárás folyamatban van. Ez az eljárás fő szakaszaihoz igazodik (nyomozás, ügyészség, bíróság) nem pedig az irat aktuális hollétéhez. Éppen ezért a nyomozás során bár a személyi szabadságot érintő kényszerintézkedésről a bíróság határoz, mindez nem változtat azon, hogy az eljárás a nyomozó hatóság előtt van folyamatban, meghatalmazást ezért ide kell benyújtani, arról pedig gondoskodni kell, hogy a döntést hozó hatóság a meghatalmazásról tudomást szerezzen. Azt, hogy az ügy mely hatóság előtt van folyamatban, a meghatalmazás időpontjában kell vizsgálni. Az 1998. évi XI. törvény 23. § (1) bekezdése szerint az ügyvéd és a megbízó között a megbízás akkor jön létre, ha a felek megállapodtak a megbízás tartalmában, a megbízási

díjban, az előre látható költségekben. A 26. § (1) bekezdés szerint a meghatalmazás csak annak írásba foglalása után érvényes. Az ügyvéd azonban eljárási jogait az érvényesen létrejött megbízási jogviszony alapján is csak a meghatalmazás benyújtásától kezdve gyakorolhatja.

Dr. **P.J.** I. rendű alperesnél 2008. március 20. napján nyújtotta be a meghatalmazás elnevezésű okiratot, I. rendű alperes az ülés időpontjáról tájékoztatta. Képviseleti jogosultságának gyakorlásában azonban nem I. avagy II. rendű alperes magatartása akadályozta hanem az, hogy 2008. március 20. napján felperes és dr. **P.J.** között érvényes megbízási jogviszony nem jött létre, a meghatalmazáson szemmel láthatóan nem felperes aláírása szerepelt. Mindezt dr. **P.J.** és felperes sem vitatta, de alátámasztotta ennek tényét a 2008. március 21. napján kelt írásszakértői vélemény is. I. rendű alperes a kötelező képviseletre tekintettel felperes részére védőt rendelt. A fenti tényekből az következik, hogy a **ügyszámú** szám alatt folyamatban lévő nyomozás során 2008. március 21. napján 9 óra 45 perckor megkezdett ülésen felperes a kötelező védelem ellenére kellően igazolt és alakilag aggálytalan meghatalmazással bíró meghatalmazott képviselővel nem rendelkezett, védelemhez kapcsolódó eljárási jogosultsága mégsem csorbult, mert azt az I. rendű alperes által jogszerűen kirendelt védő látta el. Emellett a meghatalmazott képviselői jogosultság eljárásjogi szempontból történő értékelése jelen esetben nem I. avagy II. rendű alperes kötelessége volt, a meghatalmazás konzekvenciáit jelen eljárásban sem alperesek vonták le, arra a Be. 45. § (3) bekezdése alapján a bíróság jogosult, egyben a bíróság dönt arról is, hogy a terhelt védelme az arra jogosult és meghatalmazott védő útján biztosítva van-e. De a bíróság kötelessége annak eldöntése is, hogy Be. 57. § (2) bekezdésében foglalt szabály alkalmazásának eljárási lehetőségét fennállónak látja-e. Nem vitatott, hogy meghatalmazását dr. **K.P.** I. rendű alperesnek a felperes meghallgatását követően adta át, ekként eljárási jogait is csak ezt követően gyakorolhatta a Be. 47. § (2) bekezdése alapján. Dr. **K.P.** a felperes képviseletét az eljárás további szakában ellátta, dr. **P.A.** kirendelését a nyomozó hatóság 2008. március 25. napján visszavonta.

Helytállónak mutatott rá az elsőfokú bíróság arra is, hogy dr. **P.J.**-t és dr. **K.P.**-t I. rendű alperes jogosulatlanul fizikailag nem akadályozta a felperessel való kapcsolatfelvételben. Tanúként tett vallomásában (59. sorszámú jegyzőkönyv) dr. **K.P.** előadta, hogy a bíróság folyosóján megjelent, felperessel szót váltott, azonban már a felperes meghallgatását követően érkezett. Dr. **P.J.** ugyan előadta (44. sorszámú jegyzőkönyv), hogy a felperessel a kapcsolatot felvenni nem tudta, maga is állította azonban, hogy a tárgyaló teremben megjelent, kizárására a létre nem jöttnek tekinthető meghatalmazás, ekként a képviseleti jogosultság hiánya miatt került sor.

II. rendű alperest illetően a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakat emeli ki. A 2008. évben hatályos Magyar Köztársaság ügyészségéről szóló 1972. évi V. törvény 1. § (2) bekezdés szerint az ügyészség a büntetőeljárási törvényben meghatározott feltételek mellett nyomozást végeztet és nyomoz, ha a nyomozó hatóság önállóan végez nyomozást vagy egyes nyomozati cselekményt, az ügyészség felüggel arra, hogy azt a törvény rendelkezéseit megtartva végezzék, törvényben meghatározott egyéb jogokat gyakorol a nyomozási eljárásban, képviseli a vádat a bírósági eljárásban, felügyeletet gyakorol a büntetés-végrehajtás törvényessége felett. A 7. § (1) bekezdése szerint az ügyész köteles biztosítani minden tudomására jutott bűncselekmény következetes üldözését, azonban azt is, hogy senkit törvényellenesen ne vonjanak büntetőjogi felelősségre, ne fosszanak meg személyi szabadságától, senkit törvénytelen jogfosztás, korlátozás vagy zaklatás ne érjen.

Mivel I. rendű alperes a nyomozás során jogellenességet a 2008. március 20. és 21. napján felperes meghatalmazott képviseletével összefüggésben nem valósított meg, nincs olyan jogellenes eljárási mozzanat sem, amelynek törvényessége felől

II. rendű alperes intézkedni mulasztott, jogellenes eljárási cselekményt pedig felperes maga sem állított.

Mivel felperes I. és II. rendű alperes jogellenes magatartását, avagy mulasztását nem igazolta, a kártérítési felelősség fennállása kizárt. Szükségtelen ezért annak vizsgálata is, hogy felperest az előzetes letartóztatás időszaka alatt vagyoni, avagy nem vagyoni hátrány érte-e, hiszen jogellenesség hiányában ennek ellentételezésére - egyéb törvényes feltételek fennállása esetén - kizárólag a Be. 580-584. § alapján kerülhet sor.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben és indokainál fogva is helyes döntését a fent kifejtettek szerint a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, és a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a pervesztés felperest I. rendű alperes javára a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdésben meghatározott mértékű jogtanácsosi munkadíj megfizetésére és a le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte.

Budapest, 2015. október 13.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

. Gáspár Mónika s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:
Utasi Ferencné írnok